

DECIZIE

12 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către lichidatorul Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, în proces de faliment, Gîrleanu Natalia,

în pricina civilă la cererea administratorului insolabilității Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, Cucu Dumitru și lichidatorului Gîrleanu Natalia cu privire la validarea popririi prin încasarea datoriei de la terțul poprit Plămădeală Gheorghe,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 28 decembrie 2016, prin care a fost respinsă cererea administratorului insolabilității Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, Cucu Dumitru și lichidatorului Gîrleanu Natalia cu privire la validarea popririi prin încasarea de la terțul poprit Plămădeală Gheorghe a datoriei în sumă de 56 849 lei și desființată poprirea Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, în proces de faliment față de terțul poprit Plămădeală Gheorghe în sumă de 56 849 lei,

c o n s t a t ă :

La 21 aprilie 2015, administratorul procedurii de insolabilitate a AEÎ „Mereni”, Cucu Dumitru a depus în instanța de insolabilitate cerere de validare a popririi împotriva terțului poprit Plămădeală Gheorghe prin care a solicitat încasarea de la Plămădeală Gheorghe suma de 56 849 lei cu titlu de datorie.

În motivarea cererii depuse, administratorul procedurii de insolabilitate a AEÎ „Mereni”, Cucu Dumitru a invocat că prin hotărârea Curții de Apel Bender din 27 septembrie 2013, s-a intentat procesul de insolabilitate în privința AEÎ „Mereni”, iar în calitate de administrator al procesului de insolabilitate a fost desemnat Cucu Dumitru.

Sușține că Plămădeală Gheorghe are o datorie față de AEÎ „Mereni” în sumă de 56 849 lei, ce derivă din contractul de împrumut din 20 septembrie 2007, încheiat între AEÎ „Mereni” și Plămădeală Gheorghe.

În acest context invocă că prin contractul sus menționat terțul poprit Plămădeală Gheorghe și-a asumat obligația de a rambursa suma împrumutului, însă până la depunerea cererii de validare a popririi, terțul poprit nu și-a onorat obligațiile contractuale.

Relatează că a înaintat în adresa terțului poprit o somație de înființare a popririi, însă debitorul Plămădeală Gheorghe nu și-a onorat obligațiile contractuale de restituire a datoriei.

La 19 decembrie 2016, lichidatorul AEÎ „Mereni”, Gîrleanu Natalia a depus o cerere de modificare a cerințelor din cererea de validare a popririi solicitând repunerea în termen a cererii de validare a popririi, validarea popririi în suma de 56 849 lei cu titlu de datorie cu încasarea acesteia de la Plămădeală Gheorghe în masa debitoare a AEÎ „Mereni”.

În motivarea cererii de modificare a cerințelor a indicat că termenul de depunere a cererii de validare a popririi a fost omis din motive întemeiate, or poprirea înaintată de către lichidator nu putea fi înaintată datorită aflării AEÎ „Mereni” în proces de insolabilitate.

Menționează că AEÎ „Mereni” se află în proces de faliment, iar de către administratorul provizoriu, administratorul insolabilității și lichidator nu a fost recepționată contabilitatea în volum deplin, inclusiv nu a fost prezentată lista oficială contabilizată a debitorului AEÎ „Mereni”, ceea ce a făcut imposibil de a înainta popririle mai devreme.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28 decembrie 2016, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de validare a popririi înaintată de administratorul procedurii de insolabilitate a debitorului AEÎ „Mereni”, Cucu Dumitru, concretizată de lichidatorul Gîrleanu Natalia depusă împotriva terțului poprit Plămădeală Gheorghe, fiind desființată poprirea instituită asupra mijloacelor bănești față de Plămădeală Gheorghe în limitele sumei de 56 849 lei.

La 10 ianuarie 2017, lichidatorul AEÎ „Mereni”, Gîrleanu Natalia a depus cererea de recurs nemotivată împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 28 decembrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea cererii de validare a popririi în sensul formulat.

La 24 martie 2017, lichidatorul AEÎ „Mereni”, Gîrleanu Natalia a declarat recurs motivat împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 28 decembrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea cererii de validare a popririi în sensul formulat.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea recurată considerând-o neîntemeiată și pasibilă de casare deoarece este emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Sușține că instanța de insolabilitate eronat a stabilit suma care a fost achitată de către Plămădeală Gheorghe conform bonurilor de plată anexate la materialele cauzei, or potrivit acestor documente de plată suma totală care a fost achitată AEÎ „Mereni” de către Plămădeală Gheorghe constituie 117 575 lei, dintre care 88 000 lei suma achitată în contul împrumutului și 29 575 lei cu titlu de dobânda de întârziere.

În context afirmă că conform contractului de împrumut nr. 132 din 20 septembrie 2007, suma împrumutului a constituit 100 000 lei, iar la situația din 20 decembrie 2010 datoria totală a fost înregistrată în mărime de 175 500 lei.

Remarcă că concluzia instanței de insolvență precum că terțul poprit Plămădeală Gheorghe a achitat suma de 228 015,36 lei este total eronată.

Afirmă că instanța de insolvență a ignorat faptul că de către Plămădeală Gheorghe și AEÎ „Mereni” a fost încheiat contractul de gaj nr. 107 din 19 septembrie 2007, în baza căruia lui Plămădeală Gheorghe i-a fost acordat un împrumut în suma totală de 100 000 lei, semnând în acest sens contractul de împrumut nr. 132 din 20 septembrie 2007.

Sub acest aspect, menționează că până în prezent gajul nu este radiat, ce se manifestă prin confirmarea de înregistrare a gajului nr. 4759 din 20 septembrie 2007, emisă de către notarul privat Bobeico Maria.

Cu referire la prevederile art. 126 alin. (1) și alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, consideră că Plămădeală Gheorghe nu și-a executat în termenul stabilit prin somație și cu bună-credință toate obligațiile civile asumate în temeiul contractului de împrumut, astfel cererea de validare a popririi este întemeiată.

În conformitate cu art. 429 alin. (1) Codul de procedură civilă, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolvență.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

După cum rezultă din actele cauzei, hotărârea primei instanțe din 28 decembrie 2016, a fost expediată în adresa recurentului la data de 02 martie 2017, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire nr. 2200 (f. d. 72), însă date care ar confirma recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc.

Totodată se constată că recursul nemotivat a fost depus prin intermediul Curții de Apel Chișinău la data de 10 ianuarie 2017, care a fost înregistrat în cancelaria Curții Supreme de Justiție la data de 16 martie 2017 (f. d. 73).

Drept urmare instanța de recurs constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 10 ianuarie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa hotărârea primei instanțe și a restitui pricina spre rejudecare în prima instanță din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din suportul probator prezent la materialele pricinii rezultă că la data de 20 septembrie 2007, între AEÎ „Mereni” și Plămădeală Gheorghe a fost încheiat Contractul de împrumut nr. 132, conform condițiilor căruia Asociația a acordat beneficiarului un împrumut bănesc în mărime de 100 000 lei, începând cu data de

20 septembrie 2007, pe un termen de 39 luni, iar beneficiarul Plămădeală Gheorghe s-a obligat să restituie împrumutul în termen (f. d. 3, f. d. 3-verso).

Prin hotărârea Curții de Apel Bender din 27 septembrie 2013, a fost intentată procedura de insolvență în privința AEÎ „Mereni”, fiind desemnat în calitate de administrator al insolvenței AEÎ „Mereni”, Cucu Dumitru.

Tot actele cauzei atestă că administratorul insolvenței AEÎ „Mereni”, Cucu Dumitru a expediat în adresa lui Plămădeală Gheorghe somația de înființare a popririi, solicitând restituirea sumei de 56 849 lei (f. d. 14-15).

La data de 21 aprilie 2015, administratorul insolvenței AEÎ „Mereni”, Cucu Dumitru a depus în instanța de insolvență cerere cu privire la validarea popririi, solicitând validarea popririi în privința terțului poprit Plămădeală Gheorghe și încasarea din contul lui Plămădeală Gheorghe în beneficiul AEÎ „Mereni” datorita în mărime de 56 849 lei (f. d. 1-2).

Drept temei de înființare a popririi în privința lui Plămădeală Gheorghe, administratorul insolvenței AEÎ „Mereni”, Cucu Dumitru cu referire la prevederile art. 513 alin. (1), art. 602 alin. (1) și alin. (2) Cod civil, a invocat că încasarea sumei de la Plămădeală Gheorghe derivă din Contractul de împrumut din 20 septembrie 2007.

Iar, la data de 19 decembrie 2016, lichidatorul AEÎ „Mereni”, Gîrleanu Natalia a depus o cerere de modificare a cerințelor din cererea de validare a popririi solicitând repunerea în termen a cererii de validare a popririi, validarea popririi în suma de 56 849 lei cu titlu de datorie cu încasarea acesteia de la Plămădeală Gheorghe în masa debitoare a AEÎ „Mereni” (f. d. 37-38).

Ca urmare, instanța de insolvență, prin hotărârea din 28 decembrie 2016, a respins ca neîntemeiată cererea de validare a popririi înaintată de administratorul procedurii de insolvență a debitorului AEÎ „Mereni”, Cucu Dumitru, concretizată de lichidatorul Gîrleanu Natalia depusă împotriva terțului poprit Plămădeală Gheorghe, desființând poprirea instituită asupra mijloacelor bănești față de Plămădeală Gheorghe în limitele sumei de 56 849 lei.

Verificând legalitatea concluziilor din hotărârea recurată în raport cu argumentele recursului, instanța de recurs constată că contrar prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC, hotărârea primei instanțe este una nemotivată, astfel soluția dată în sensul respingerii cererii cu privire la validarea popririi prin încasarea datoriei de la terțul poprit Plămădeală Gheorghe este incertă, neavând putere de convingere.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs reține prevederile art. 126 alin. (1) și (11) al Legii insolvenței, sunt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile corporale care sunt datorate debitorului ori sunt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urmă i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, pot fi poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decât după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției. Dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolvență va adopta o hotărâre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea

popririi. Poprirea înființată asupra unei creanțe cu termen sau sub condiție poate fi validată, dar hotărârea nu poate fi executată decât după ajungerea creanței la termen sau la data îndeplinirii condiției, după caz. Dacă sumele sunt datorate periodic, poprirea se validează atât pentru sumele ajunse la scadență, cât și pentru cele care vor fi scadente, în ultimul caz validarea producându-și efectele numai la data când sumele devin scadente.

Din conținutul normei enunțate este de înțeles că sunt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești care sunt datorate debitorului în temeiul unor raporturi juridice existente. Totodată, Legea insolvenței obligă debitorul, care înaintează cerere de validare a popririi, de a face dovada existenței creanței pe care o are împotriva terțului poprit.

La caz, prezintă relevanță și prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței, care indică că procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Analizând circumstanțele speței prin prisma normelor de drept invocate supra, Colegiul conchide că instanța de insolvență la adoptarea soluției a preluat argumentele invocate în referința și susținerile orale depuse de avocatul terțului poprit Plămădeală Gheorghe, Bîtcă Andrei, precum că pentru împrumutul acordat terțul poprit a achitat suma de 228 015, 36 lei și că potrivit descifrării achitării și calculelor conform programei „EVIDA” se constată că suma achitată de către Plămădeală Gheorghe pentru dobânzi constituie suma de 77 811,09 lei, iar la situația din 03 decembrie 2012 a fost stinsă integral suma împrumutului de 100 000 lei și terțul poprit nu înregistrează careva datorii față de AEÎ „Mereni”, în proces de faliment.

Asta deoarece, aceste concluzii sunt pripite, deoarece derivă din examinarea superficială a împrejurărilor ce permit constatarea existenței sau lipsei temeiurilor validării popririi prin încasarea datoriei de la terțul poprit Plămădeală Gheorghe în sumă de 56 849 lei.

În acest context instanța de recurs va remarca că instanța de insolvență cu referire la chitanțele anexate la materialele cauzei, în mod incert a constatat faptul că Plămădeală Gheorghe și-a executat pe deplin obligațiile asumate prin contract de împrumut în suma de 228 015,36 lei.

Or, potrivit chitanțelor respective rezultă că Plămădeală Gheorghe a achitat către AEÎ „Mereni” suma de 127 575 lei, și anume prin: chitanța fără număr din 11 noiembrie 2011 în suma de 7 000 lei de achitare a dobânzii restante; chitanța fără număr din 11 noiembrie 2011 în suma de 7 000 lei de achitare a împrumutului; chitanța fără număr din 11 noiembrie 2011 în suma de 16 000 lei de achitarea a dobânzii; chitanța nr. 711 din 20 martie 2008 în suma de 6 575 lei de achitare a dobânzii; chitanța fără număr din 22 septembrie 2011 în suma de 5 000 lei de achitare a împrumutului, chitanța nr. 138 din 03 octombrie 2011 în suma de 5 000 lei de achitare a împrumutului; chitanța nr. 111 din 22 august 2011 în suma de 4 000 lei de achitare a împrumutului; chitanța fără număr din 01 septembrie 2011 în suma de 11 000 lei de achitare a împrumutului, chitanța fără număr din 16 iunie 2011 în sumă de 3 000 lei de achitare a creditului, chitanța nr. 101 din 26 iulie 2011 în suma de 3 000 lei de achitare a împrumutului; chitanța nr. 95 din 08 noiembrie 2012 în suma de 19 000 lei de achitare a împrumutului; chitanța fără număr din 05 octombrie 2012 în sumă de 18 186 lei de achitare a împrumutului; chitanța fără număr din

10 octombrie 2011 în sumă de 4 000 de achitare a împrumutului; chitanța nr. 43 din 03 iulie 2012 în suma de 10 000 lei de achitare a împrumutului și chitanța nr. 3 din 03 ianuarie 2012 în sumă de 8 814 lei de achitare a împrumutului (f. d. 29-33).

Reieșind din cele descrise, situația de fapt impune clarificării în primul rând necesitatea constatării sumelor care au fost achitate de către Plămădeală Gheorghe și dacă acesta are datorii față de AEÎ „Mereni”, în circumstanțele în care ultima invocă că datoria terțului poprit constituie suma de 56 849 lei.

Prin urmare, de rând cu cele relatate instanța urma să stabilească cu certitudine existența sau lipsa datoriei terțului poprit Plămădeală Gheorghe față de AEÎ „Mereni”, în proces de faliment, inclusiv și prin prisma Contractului de împrumut nr. 132 din 20 septembrie 2007, potrivit căruia suma împrumutului împreună cu dobânda constituie 171 500 lei (f. d. 3).

Totodată, instanța de recurs constată că, ignorând dispozițiile și circumstanțele relevante speței în cauză, instanța de insolabilitate prin hotărârea recurată, în mod arbitrar a concluzionat că cererea de validare a popririi urmează a fi respinsă ca fiind lipsită de suport probatoriu.

În concluzie, instanța de recurs reține că cele descrise indică incontestabil la examinarea superficială de către instanța de insolabilitate a cererii înaintate de AEÎ „Mereni”, în proces de faliment, fără a fi supuse controlului circumstanțele cauzei și înscrisurile din dosar în raport cu prevederile legale ce guvernează raportul juridic în litigiu.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de insolabilitate nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Pe cale de consecință și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Pentru considerentele descrise, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa hotărârea instanței de insolabilitate și a remite pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău ca instanță de insolabilitate.

La judecarea pricinii, prima instanța urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

Prin prisma prevederilor art. 5 alin. (9) Legea insolabilității, se va reține că în cazul casării unei hotărâri a instanței de insolabilitate, cu remiterea cauzei la rejudecare, rejudecarea se va face de alt complet al instanței de insolabilitate (alt judecător).

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către lichidatorul Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, în proces de faliment, Gîrleanu Natalia.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28 decembrie 2016, în pricina civilă la cererea administratorului insolvabilității Asociației de Economii și Împrumut „Mereni”, Cucu Dumitru și lichidatorului Gîrleanu Natalia cu privire la validarea popririi prin încasarea datoriei de la terțul poprit Plămădeală Gheorghe, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva